BIOFOS A/S Refshalevej 250 DK-1432 København K
post@biofos.dk www.biofos.dk
Tlf: +45 32 57 32 32 CVR nr. 25 60 19 20

Notat vedrørende borgerinddragelse i forbindelse med principbeslutning om fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet

3. november 2026

Forud for BIOFOS' bestyrelses principbeslutning om den fremtidige placering af renseanlæg i hovedstadsområdet er der gennemført en tidlig borgerinddragelse fra september til november.

BIOFOS offentliggjorde den 21. september 2026 det samlede beslutningsgrundlag for den forestående principbeslutning. I perioden fra den 21. september til den 1. november har det været muligt at indsende bemærkninger til beslutningsgrundlaget og der blev den 22. oktober 2026 afholdt et borgermøde, hvor alle interesserede fik muligheden for at høre mere om projektet og stille spørgsmål eller afgive bemærkninger.

Derudover har BIOFOS deltaget i møder hos Christianshavns Lokaludvalg og Amager øst Lokaludvalg samt taget imod besøg fra Miljøpunkt Christianshavn og Indre By Lokaludvalg. Input fra disse møder er vedlagt som bilag.

Dette notat indeholder en opsamling fra borgermødet og på de input, der er modtaget i forbindelse med den tidlige borgerinddragelse, og vedlægges beslutningsgrundlaget i forbindelse med BIOFOS' bestyrelses principbeslutning. Modtagne input medtages ligeledes i det videre arbejde med projektet.

Opsamling fra borgermødet

Torsdag den 22. oktober 2026 afholdt BIOFOS i samarbejde med Københavns Kommune et borgermøde om placering af fremtidens renseanlæg. Udgangspunktet for mødet er BIOFOS' planer om at gennemføre en omfattende og nødvendig modernisering af spildevandsrensningen i hovedstadsområdet.

Borgermødet var åbent for alle og der var blandt de fremmødte både repræsentanter fra politiske lokaludvalg, lokale interessefællesskaber, professionelle aktører og ikke mindst interesserede borgere fra BIOFOS' ejerkommuner.

På mødet gav BIOFOS' direktør for plan og strategi Mikkel Sune Smith en indflyvning til konklusionerne i det beslutningsgrundlag, som BIOFOS har udarbejdet og fremlagde samtidig nogle af de overvejelser, som BIOFOS har gjort sig, bl.a. i forhold til bygning af et nyt renseanlæg på Prøvestenen og etablering af en fælles slamforbrænding på Renseanlæg Avedøre. Der henvises til vedlagte slides anvendt til præsentationen.

Herefter var der mulighed for, at deltagerne i salen kunne stille spørgsmål til et panel bestående af repræsentanter fra BIOFOS, Københavns Kommune og HOFOR.

Spørgsmålene fra deltagerne kredsede om flere forskellige emner, der gennemgås herunder.

Placering på Prøvestenen

Der var en del spørgsmål og bemærkninger til placeringen af et renseanlæg på Prøvestenen.

Flere spørgsmål omhandlede konsekvenser for de virksomheder, der allerede befinder sig på Prøvestenen, herunder om de i givet fald skulle lukkes eller flyttes til andre steder i København. Hertil blev det præciseret, at et nyt renseanlæg på Prøvestenen fortrinsvist placeres på et nyt jordopfyld i Prøvestenskanalen og forventeligt kun berører et mindre areal af den nordvestlige del af Prøvestenen. Placeringen af et renseanlæg forventes derfor kun at berøre ganske få af de eksisterende virksomheder på Prøvestenen. Københavns Kommune pointerede, at der er truffet beslutning om udvikling af bl.a. Kløverparken, som vil få konsekvenser for virksomhederne på Prøvestenen. Etableringen af nye byområder vil betyde, at risikovirksomheder skal rykkes længere mod øst på Prøvestenen og dermed væk fra kommende boliger. Københavns Kommune henviste i den forbindelse til konkurrenceprogrammet for byudvikling ved Kløverparken og Quintus, som bl.a. skal muliggøre omkring 7.000 blandende boliger.

På den baggrund blev der derefter spurgt ind til det fremtidige risikobillede i forhold til risikovirksomhederne og et nyt renseanlæg. Hertil blev der orienteret om, at der ikke er lavet specifikke undersøgelser, men at renseanlæg er kategoriseret i en lav risikoklasse og der derfor vil blive større afstand fra bebyggelsen på Amagersiden til risikovirksomhederne på Prøvestenen.

Der var derudover forslag om alternative placerings- og udformningsforslag på Prøvestenen, herunder en placering mod nord ved Kraftværkshavnen og at opfyldet blev udformet som mindre øer i stedet for at samlet areal. Der var ligeledes spørgsmål til bredden på Prøvestenskanalen efter landopfyld.

Der blev orienteret om, at der ikke er truffet endelig beslutning om arealtegningen og dermed udformningen af landopfyldet. Der har dog ikke været overvejelser om et areal med flere mindre øer. Udformningen vil blive undersøgt i den næste fase samtidig med, at der skal laves en miljøkonsekvensvurdering, herunder en mere detaljeret projektering af anlægget. Det bemærkes dog, at det i den indledende synopsis for en miljøvurdering af jordopfyld ved Prøvestenen er forudsat, at Prøvestenskanalen bliver minimum 25 m bred. (For en nærmere beskrivelse henvises der til App. 4 i beslutningsgrundlaget, der findes på BIOFOS' hjemmeside.)

Planlægning og drift af renseanlæggene

Der blev spurgt til forudsætningerne for befolkningsudviklingen og den fremtidige belastning af renseanlæggene. BIOFOS orienterede om, at der er lavet en større analyse af hele BIOFOS' opland med inddragelse af de berørte kommuner. Den samlede udvikling, der ligger til grund for beslutningsgrundlaget, indebærer en vurdering af tilledt vand og stofbelastning til renseanlæggene både fra en voksende befolkning, nye erhvervsarealer og andre typer af vand som f.eks. regnvand. Der vil blive arbejdet videre med dimensioneringsforudsætninger og kapacitet i de kommende faser for projektet.

Der blev stillet spørgsmål til muligheden for at opbygge anlæggene modulært, så de kan udbygges i takt med et voksende behov. Det blev af BIOFOS pointeret, at de eksisterende anlæg allerede i dag er modulært opbygget, og at den modulære tilgang vil være et bærende princip i detailprojekteringen af anlæggene.

Der blev udtrykt bekymring i forhold til belastning af naboområderne med hensyn til øget lastbilstrafik. Både i anlægsperioden og i den efterfølgende driftssituation, hvor slam skal transporteres væk fra et renseanlæg på Prøvestenen. Der blev opfordret til, at der blev fundet løsninger, så lastbilstrafikken reduceres mest muligt f.eks. ved at anvende vandvejen og sejle slam på pramme, som der ses eksempler på i udlandet. BIOFOS orienterede om, at det samlede forslag indebærer, at modtageanlæg for slamtransporter (sugemodtagelse) påtænkes

flyttet til Renseanlæg Avedøre sammen med en samlet slamforbrænding for BIOFOS' renseanlæg. I en driftssituation forventes det således, at der vil være en mindre lastbilstrafik til og fra et renseanlæg på Prøvestenen end der f.eks. er til Renseanlæg Lynetten i dag. Ved en etablering af Østlig Ringvej vil denne kunne anvendes til lastbilstrafikken, hvilket vil betyde færre lastbiler i naboområderne til og fra renseanlægget. Alternative transportformer vil kunne undersøges i forbindelse med en kommende miljøkonsekvensvurdering, hvis der træffes beslutning herom.

Der blev udtrykt undren i forhold til, at regningen for ændring af udløbsledningerne til Øresund på grund af den nye halvø Lynetteholm og en ny Østlig Ringvej skal ende hos BIOFOS. Der blev opfordret til, at der blev undersøgt juridiske handlemuligheder og at gå i dialog med relevante parter om en løsning. BIOFOS oplyste i den forbindelse, at almindelig praksis og principper er lagt til grund i forhold til fordelingen af udgifter til at flytte udløbsledninger og bekræftede, at man fortsat har en dialog med relevante parter herom.

Klima og Miljø
På flere spørgsmål omkring klimabelastningen af anlægsprojektet oplyste BIOFOS, at SWECO har lavet en kvalitativ beregning af de forskellige scenarier, hvor der ikke var nogen væsentlig forskel på klimabelastningen. Men det blev samtidig også bemærket, at der skal laves egentlige livscyklus beregninger og levetidsanalyser i den næste fase af projektet.

Der blev også spurgt til, om et nyt anlæg ville være bedre til at udnytte ressourcerne i spildevandet, hvortil der blev svaret, at BIOFOS allerede i dag har en positiv energibalance, samt at det tilstræbes, at ressourceudnyttelsen og genanvendelse bliver endnu højere ved de nye de renseanlæg.

Der blev også spurgt til de fremtidige muligheder for at reducere bypass, så der ikke udledes spildevand, der kun er mekanisk renset. BIOFOS pointerede, at de nye anlæg projekteres med udligningsbassin, og en bypasslinje med en mere omfattende rensning i forhold til i dag. Det vil derfor have en stor positiv effekt, da mængden af bypass nedbringes og renses bedre end i dag. HOFOR pointerede derudover, at etableringen af skybrudstunneller og forsinkelsesbassiner også vil kunne afhjælpe en del af problemet. Det forventes, at det tilsammen vil kunne halvere de overløb fra kloaksystemet, der er på nuværende tidspunkt. Grundlæggende skal forsyningsvirksomhederne som BIOFOS og HOFOR leve op til de krav, som kommunerne stiller gennem udledningstilladelser i forhold til det, der må udledes.

Der blev udtrykt bekymring i forhold til, om der i forbindelse med anlæggelse af et nyt renseanlæg og nedlæggelse af et andet ville blive flyttet rundt på forurening, og om der var lavet forureningsundersøgelser i projektet. BIOFOS oplyste, at der ikke er lavet egentlige analyser endnu, men at der allerede er set på kendt forurening, og at Sweco i anlægsoverslaget har inkluderet midler til oprydning og oprensning af arealet på Refshaleøen, så det kan anvendes til byudvikling.

Der blev derudover spurgt til luftforurening fra renseanlæggene. Hertil bemærkede BIOFOS, at der nærmest ikke ses partikelforurening fra anlæggene i dag, heller ikke fra slamforbrændingen, da området er underlagt betydelig regulering. Undersøgelsen af luft- og partikelforurening vil desuden indgå i den kommende fase.

Sikkerhed og beredskab
I en kommentar fra salen blev det pointeret, at Prøvestenen er undtaget fra det projekt om stormflodssikring omkring København, som Sund & Bælt arbejder på i samarbejde med Københavns, Tårnby, Hvidovre og Dragør kommuner. Til det pointerede BIOFOS, at det er indeholdt i projektet, at BIOFOS selv skal stå for en stormflodssikring af renseanlægget.

Der blev udtrykt bekymring i forhold til sårbarhed ved en centralisering af spildevandsrensningen og foreslået, at der i stedet ses på en decentralisering, hvor rensningen opdeles på f.eks. 5 mindre renseanlæg fordelt i hovedstadsområdet.

BIOFOS oplyste, at der er flere årsager til, at det ikke vurderes hensigtsmæssigt at forfølge en strategi med flere decentrale anlæg. Dels er det vanskeligt at finde tilstrækkelig ledigt areal til flere renseanlæg i byen, da selv mindre anlæg vil have en betydelig størrelse for at kunne håndtere de nødvendige vandmængder. Dels vil det samlet set være dyrere, da alle de mindre anlæg skal kunne det samme som et stort anlæg. Hertil kommer nødvendig ekstra kapacitet på de enkelte decentrale anlæg. Derudover vil det også medføre, at der ville skulle foretages massive investeringer i den omkringliggende forsyningsinfrastruktur, hvor store dele af det eksisterende ledningsnet vil skulle ombygges, ligesom der også skulle etableres en række nye udløbsledninger fra de mindre renseanlæg.

BIOFOS oplyste herudover, at BIOFOS er udpeget som kritisk infrastruktur, og skal sikre de nødvendige foranstaltninger for sikkerhed og beredskab i henhold til gældende regler og krav. Det er et område, der er stort fokus på, og det vil der også være i den videre projektering. Et nyt samlet renseanlæg vil derudover skulle bygges, så det er robust og modstandsdygtigt i forhold til en lang række faktorer.

Økonomi
Der var en række spørgsmål, der omhandlede samfundsøkonomi og konsekvenserne for samfundet ved etablering af et nyt renseanlæg på Prøvestenen. Herunder bl.a. om der var set på konsekvenserne for kommende borgere i byudviklingsområdet ved Kløverparken. BIOFOS orienterede om, at Sweco i deres rapport fra december 2025 har regnet på samfundsøkonomien og at der ikke er væsentlig forskel på de to scenarier. På baggrund af de nye oplysninger, der er medtaget i beslutningsgrundlaget, er vurderingen, at en ny samfundsøkonomisk beregning ville falde ud til fordel for Prøvestenen. Københavns Kommune understregede, at der er forudsat byudvikling både ved Renseanlæg Lynetten og ved et nyt renseanlæg på Prøvestenen. Byudviklingen vil forventeligt ske på alle sider på Refshaleøen, hvorimod der for nuværende kun er påtænkt byudvikling på den vestlige side af et nyt renseanlæg på Prøvestenen, hvor der derimod vil være industri mod øst.

Der blev spurgt til, om de afsatte reserver var store nok. Det blev pointeret fra BIOFOS side, at der, efter råd fra E&Y, er afsat store reserver i projektet. De store reserver skal ses i lyset af, at projektet på nuværende tidspunkt belyst på et overordnet niveau og at reserverne forventeligt vil blive nedskrevet i takt med detailprojektering i kommende faser.

Flere spørgsmål omhandlede økonomien i forbindelse med erhvervelse af nyt areal på Prøvestenen og salg af det eksisterende areal på Refshalevej. BIOFOS oplyste, at de forventede udgifter og indtægter i forbindelse med køb og salg af arealer er medtaget i den samlede økonomi, der forelægges i forbindelse med beslutningsgrundlaget. Beregningerne af provenuet er udarbejdet af E&Y, der har anvendt samme tilgang og grundlag som i resten af Østhavnsområdet. I den forbindelse forventes det, at arealet på Refshalevej kan sælges til byudvikling. Arealet på Prøvestenen ville ikke kunne udvikles til andet, da det alene etableres til brug for et renseanlæg.

Der var derudover spørgsmål om gældende økonomisk regulering af BIOFOS, hvor de nuværende rammer ikke giver mulighed for, at BIOFOS tjener penge på grundsalg, uden at dette betales tilbage til forbrugerne via taksterne. BIOFOS bekræftede, at den nuværende regulering er skruet sådan sammen, men pegede på, at der er indgået en politisk aftale mellem

staten og BIOFOS' ejerkommuner, der skal muliggøre, at et eventuelt provenu kan indgå i BIOFOS' forretningsplaner og bruges til at medfinansiere et nyt renseanlæg.

Der blev slutteligt spurgt ind til ændringer i taksterne. BIOFOS oplyste, at taksterne for spildevand forventes at stige fra ca. 10 til 23 kr./$m^3$for Lynettefællesskabet og fra ca. 10 til 18 kr./m^3 for Spildevandscenter Avedøre omkring 2040'erne

Den samlede proces og beslutningsgrundlaget
Der var flere spørgsmål til processen for den videre borgerinddragelse herunder klageadgange i forbindelse med en eventuel anlægslov.

Her blev det fra BIOFOS side fremhævet, at man lægger stor vægt på borgerinddragelse og der vil komme flere borgerarrangementer i forbindelse med Fremtidens Renseanlæg, herunder bl.a. en række lovpligtige høringer i forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensvurdering og en eventuel anlægslov. Det er i den forbindelse for tidligt at komme med bud på, hvad en anlægslov skal indeholde, herunder for så vidt angår klageadgange.

Indkomne input

BIOFOS har i løbet af perioden for den tidlige borgerinddragelse modtaget 11 input via fremtidensrenseanlaeg@biofos.dk. De indkomne bemærkninger er vedlagt i bilag.

1) Copenhagen Cable Park har indsendt bemærkning om, at de ønsker, at BIOFOS tager de nødvendige hensyn både i forbindelse med udgravningen og opfyldning i Prøvestenskanalen, så deres aktiviteter kan fortsætte. De anmoder samtidig BIOFOS om at udarbejde og iværksætte afværgeforanstaltninger, så Østhavnen ikke påvirkes af det planlagte projekt.
De ser positivt på en placering *"… i et post-industrielt område, der inkluderer aktive kultur- og fritidstilbud, i en fremtidig bydel Kløverparken, og i samklang med et topmoderne Biofos".*
De er i høj grad indstillet på dialog med BIOFOS om udfordringerne og mulige tekniske løsninger.

BIOFOS' bemærkninger:
Et nyt renseanlæg Prøvestenen er på nuværende tidspunkt fortrinsvist projekteret på et nyt jordopfyld i Prøvestenskanalen syd for sejlrenden til Københavns Motorbådsklub.

Der er ikke truffet endelig beslutning om arealtegningen, og dermed udformningen af landopfyldet. Udformningen vil blive undersøgt nærmere i den næste fase samtidig med, at der ses på miljøkonsekvenser og der udarbejdes en detaljeret projektering af anlægget.

BIOFOS vil indgå i dialog med alle relevante aktører i forbindelse med udviklingen af projektet i de næste faser.

2) En borger spørger til om en samlet placering på Avedøre Holme er opgivet.

BIOFOS' bemærkninger:
I den første analyse om den fremtidige placering fra 2020 var der to scenarier. Et scenarie, hvor alle tre anlæg blev samlet på Avedøre Holme, hvor Renseanlæg Avedøre ligger i dag, og et andet scenarie, der indeholdt en placering på de dengang planlagte nye øer ud for Avedøre Holme.

Begge scenarier er blevet vurderet til ikke at være realistiske og er derfor ikke medtaget i den nyeste analyse. En samlet placering på Avedøre Holme blev vurderet til at være urealistisk, da

det ville kræve et større landopfyld. En placering på nye øer ud for Avedøre Holme er heller ikke realistisk, da dette projekt er blevet skrinlagt af Hvidovre Kommune.

3) Danmarks Naturfredningsforening Vallensbæk-Ishøj har indsendt bemærkninger vedrørende forlængelse af udløbsledningen fra Renseanlæg Avedøre.

DN Vallensbæk-Ishøj hilser anbefalingen om at igangsætte en analyse om en ny udløbsledning fra Renseanlæg Avedøre velkommen.

DN Vallensbæk-Ishøj redegør for, at vandkvaliteten i Køge Bugt ikke er god og henviser til den rapport, som Nationalt center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet udarbejdede i 2023. I rapporten er redegjort for, at en ny udløbsledning helt ud i Øresund og effekten af et nyt renseanlæg vil kunne bidrage til at opnå målsætningen om god økologisk tilstand.

DN Vallensbæk-Ishøj udtrykker i deres bemærkninger bekymring for, at afvejningen mellem de miljømæssige effekter og de økonomiske konsekvenser kan tolkes på mange måder. De udtrykker derudover også bekymring i forhold til, om projektet skal afvente, at Renseanlæg Avedøre er færdiggjort med forbedret rensning, da dette har lange udsigter.

DN Vallensbæk-Ishøj anmoder om, at BIOFOS hurtigst muligt får sat gang i analysearbejdet om, hvor et nyt udløbspunkt for udløbsledningen fra Renseanlæg Avedøre skal placeres og straks derefter søger de nødvendige tilladelser. De mener ikke, at projektet om en ny udløbsledning ved Renseanlæg Avedøre skal afvente, hvad der skal ske med moderniseringen af renseanlæggene.

BIOFOS' bemærkninger:
Det er bl.a. med henvisning til den nævnte rapport, at BIOFOS anbefaler, at der igangsættes en analyse af de miljømæssige effekter ved en forlængelse af udløbsledningen fra Renseanlæg Avedøre.

I analysen forventes en lang række parametre at blive belyst, herunder de miljømæssige effekter i forhold til vandmiljøet i Køge Bugt. Det forventes derudover, at analysen skal undersøge og fastlægge muligheden af et passende nyt udløbspunkt. Analysen vil medtage de effekter, der forventes ved etablering af et nyt 4. rensetrin. Det 4. rensetrin forventes etableret og idriftsat inden det samlede projekt for Renseanlæg Avedøre er færdiggjort på baggrund af forventede nye krav til rensningen af spildevandet.

Det er på nuværende tidspunkt ikke fastlagt, hvornår analysen igangsættes, men den vil indgå i den kommende fase.

4) Copenhagen Malmø Port (CMP) har indsendt bemærkninger vedrørende fire emner; Sikring af Prøvestenen som erhvervshavn, minimering af arealforbrug på Prøvestenen, grøn buffer mellem by og havn samt adgangs- og trafikforhold.

CMP lægger til grund, at Prøvestenen også fremadrettet skal fungere som erhvervshavn og lokaliseringsområde for virksomheder med særlige beliggenhedskrav. De mener derfor, at det er afgørende, at etablering og drift af et nyt renseanlæg ikke begrænser de nuværende eller fremtidige muligheder for at drive, udvikle eller udvide havne- og erhvervsaktiviteterne på Prøvestenen, herunder pålægge nye eller skærpede restriktioner for de eksisterende aktiviteter. De anbefaler, at dette indarbejdes som et bærende princip i det videre planlægningsarbejde.

CMP anbefaler derudover, at renseanlægget i videst muligt omfang etableres på ny landindvinding og med mindst mulig beslaglæggelse af eksisterende erhvervsarealer på Prøvestenen, så områdets nuværende funktioner understøttes og der sikres udviklingsmuligheder på sigt. CMP anbefaler, at de alternative arealudformninger i analysens hovedrapport analyseres nærmere.

CMP ser positivt på at skabe et grønt afskærmende bælte mellem renseanlægget og den fremtidige byudvikling i Kløverparken. De mener, at anlægget bør udformes, så det bidrager til en robust og varig overgang mellem bymæssige funktioner og de eksisterende industri- og havneaktiviteter på Prøvestenen.

Slutteligt påpeges, at det bør sikres, at anlæggets etablering og drift ikke forringer adgangsforholdene – både i anlægsfasen og i den efterfølgende drift.

BIOFOS' bemærkninger:
Der er ikke truffet endelig beslutning om arealtegningen, og dermed udformningen af landopfyldet. Udformningen vil blive undersøgt nærmere i den næste fase samtidig med, at der ses på miljøkonsekvenser og der udarbejdes en detaljeret projektering af anlægget.

BIOFOS forventer, at et nyt renseanlæg på Prøvestenen vil kunne planlægges og integreres på en hensigtsmæssig måde i forhold til de øvrige aktiviteter på Prøvestenen. På det nuværende grundlag forventes det ikke, at renseanlægget vil give anledning til særlige krav i forhold til risikozoner eller lignende. Det forventes ligeledes, at et nyt anlæg kan være med til at skabe en hensigtsmæssig overgang mellem de nye boligområder og industrien på Prøvestenen.

BIOFOS vil indgå i dialog med alle relevante aktører i forbindelse med udviklingen af projektet i de næste faser.

5) Christianshavns Lokaludvalg mener, at den fremtidige trafik til og fra renseanlægget, lugtgener, samt eventuelle røromlægninger i lokaludvalgets område som følge af beslutningen om renseanlæggets fremtid har betydning for christianshavnerne. Ligesom det er vigtigt, at den fremtidige løsning er robust i forhold til sabotage, cyberangreb osv., da renseanlæg er kritisk infrastruktur.

Lokaludvalget opfordrer BIOFOS og Københavns Kommune til at udarbejde en alternativ plan for spildevandshåndtering, der mere dækkende belyser lokale løsninger.

Derudover opfordrer de kommunerne til at forhandle alternative løsninger med By & Havn og Sund & Bælt vedrørende betaling for flytning af udløbsledninger i Øresund.

Lokaludvalget ser positivt på, at spildevandet i fremtiden renses bedre og at ressourcer i spildevandet skal udnyttes bedre samtidig med at lugtgener minimeres.
Lokaludvalget forventer også, at renseanlægget lever op til fremtidens krav, men også krav til rensekvalitet og -kapacitet i perioden indtil et nyt anlæg er i drift.

Lokaludvalget mener, at målet, i 2075-perspektiv, bør være at der kun udledes rent vand fra spildevandsanlæg. De mener derudover, at det er godt, at regnvand og spildevand separeres, så der er mindre vand til renseanlæg.

Lokaludvalget mener, at det bør undersøges, om et nyt renseanlæg kan placeres i Skudeløbet ved Svanemøllebugten, idet flytningen fra Refshaleøen til Prøvestenen er en flytning mellem to kommende byudviklingsområder.

Lokaludvalget vurderer, at et stort samlet anlæg, der betjener hele hovedstadsområdet, gør det mere sårbart overfor sabotage, cyberangreb osv. på anlægget. De mener, at flere og mindre anlæg vil gøre hovedstadsområdet mere robust. Ligesom store og lange transmissionsledninger medfører en række driftsulemper. De opfordrer derfor til, at alternative og mere lokale løsninger undersøges grundigt.

Lokaludvalget redegør for, at de mener, at udgifter til flytning af udløbsledning fra Renseanlæg Lynetten skal betales af By & Havn. Det samme gælder udgifter i forbindelse med ny Østlig Ringvej, som Sund & Bælt planlægger. De mener altså, at betalingsspørgsmålet bør revurderes.

Slutteligt takker Lokaludvalget BIOFOS for dialogen i processen og for borgermødet, da de mener, at det er vigtigt, at planerne gøres til genstand for en grundig offentlig høringsproces og at det er vigtigt med transparens og offentlighed om projektet.

BIOFOS' bemærkninger:
Der er flere årsager til, at BIOFOS ikke vurderer, at det er hensigtsmæssigt at forfølge en strategi med flere decentrale anlæg. Dels er det vanskeligt at finde tilstrækkelig ledigt areal til flere renseanlæg i byen, da selv mindre anlæg vil have en betydelig størrelse for at kunne håndtere de nødvendige vandmængder. Dels vil det samlet set være dyrere, da alle de mindre anlæg skal kunne det samme som et stort anlæg. Hertil kommer nødvendig ekstra kapacitet på de enkelte decentrale anlæg. Derudover vil det også medføre, at der ville skulle foretages massive investeringer i den omkringliggende forsyningsinfrastruktur, hvor store dele af det eksisterende ledningsnet vil skulle ombygges, ligesom der også skulle etableres en række nye udløbsledninger fra de mindre renseanlæg.

BIOFOS er udpeget som kritisk infrastruktur, og skal sikre de nødvendige foranstaltninger for sikkerhed og beredskab i henhold til gældende regler og krav. Det er et område, der er stort fokus på og det vil der også være i den videre projektering. Et nyt samlet renseanlæg vil derudover skulle bygges, så det er robust og modstandsdygtigt i forhold til en lang række faktorer.

Almindelig praksis og principper er lagt til grund i forhold til fordelingen af udgifter til at flytte udløbsledninger. BIOFOS har været og vil fortsat have en dialog med relevante parter herom.

BIOFOS lægger stor vægt på borgerinddragelse og der vil komme flere borgerarrangementer i forbindelse med Fremtidens Renseanlæg, herunder bl.a. en række lovpligtige høringer i forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensvurdering og en eventuel anlægslov.

6) Amager Øst Lokaludvalg er bekymrede for Prøvestenkanalens bredde og anvendelighed, såfremt den indsnævres, også for kommende beboere i Kløverparken. Lokaludvalget har fokus på herlighedsværdien, når man skal i gang med den planlagte byudvikling i Kløverparken. De ser derfor gerne, at man ser på alternative placeringer ved Prøvestenen f.eks. langs det kommende vedligeholdelsescenter for Metroen.

De udtrykker derudover bekymring for antallet af lastbiler, der skal køre til og fra et kommende renseanlæg.

Lokaludvalget ser positivt på tankerne om begrønning, og at der indtænkes afskærmning for kommende beboere i Kløverparken. De ser derudover gerne, at bygningerne får et æstetisk udtryk.

Lokaludvalget savner en grundig analyse af, hvor det giver mest mening at placere renseanlægget og at flere lokaliteter undersøges med begrundelse for, hvorfor de er udvalgt.

De mener dertil, at man bør følge princippet "Bevar eller forklar" i forhold til overvejelserne ift. ombygning på Renseanlæg Lynetten. De mener, at det er vigtigt at prioritere bæredygtighed i analysen.

BIOFOS' bemærkninger:
Der er ikke truffet endelig beslutning om arealtegningen, og dermed udformningen af landopfyldet. Udformningen vil blive undersøgt nærmere i den næste fase samtidig med, at der ses på miljøkonsekvenser og der udarbejdes en detaljeret projektering af anlægget.
Arealet og udformningen af kanalen og det grønne afskærmende bælte vil således blive fastlagt i kommende projektet faser.

Alternative placeringer på Prøvestenen er ikke blevet vurderet i forbindelse med denne analyse.

Antallet af lastbiler til og fra et muligt kommende renseanlæg på Prøvestenen vil blive en del af den kommende miljøkonsekvensvurdering. Det er i den indledende fase af projektet vurderet, at der vil være ca. 17 lastbiler dagligt for at transportere kemikalier til renseanlægget og slam til et fælles forbrændingsanlæg beliggende på Avedøre Holme. Samtidigt vil den planlagte Østlige Ringvej give særdeles gode muligheder for transport udenom byen af både kemikalier til renseanlægget og slam til et kommende fælles slamforbrændingsanlæg placeret på Avedøre Holme.

Etableringen af et renseanlæg på Refshaleøen kræver også omfattende ombygninger af det eksisterende anlæg, idet det nuværende renseanlæg Lynetten ikke kan ombygges til kompakt teknologi grundet det eksisterede anlægsdesign. Så både bibeholdelse af den nuværende lokation på Refshaleøen og etablering af et nyt renseanlæg på Prøvestenen kræver omfattende nybygninger.

Bæredygtighed og livscyklus analyser bliver et vigtigt fokusområde i den kommende miljøkonsekvensvurdering. Der vil i den kommende miljøkonsekvensvurdering både blive kigget den nye foreslåede placering på Prøvestenen, der vil indgå som hovedforslag, og den nuværende placering på Refshaleøen, der vil indgå som 'nul' scenariet i miljøkonsekvensvurderingen.

7) Hvidovre Kommune anerkender det påtrængende behov for en langsigtet modernisering af spildevandsrensningen i hovedstadsområdet, fordi der er behov for at tilpasse kapaciteten og styrke vandmiljøet, klimatilpasningen og forsyningssikkerheden.

Hvidovre Kommune finder det ligeledes positivt, at der gennemføres en tidlig inddragelse.

Hvidovre Kommune ser generelt positivt på den videre planlægning med udgangspunkt i scenarie B, hvor Renseanlæg Lynetten flyttes til Prøvestenen. Hvidovre Kommune lægger samtidig stor vægt på, at mulighederne for at nedlægge Renseanlæg Damhusåen analyseres. De understreger, at de tidligere har peget på behovet for at undersøge denne mulighed og finder det derfor positivt, at analysen gennemføres tidligt i processen og dermed indgår i det videre arbejde.

Som myndighedskommune for Renseanlæg Avedøre er Hvidovre Kommune optaget af anlæggets fremtidige rolle i den samlede struktur. De støtter, at mulighederne for længere udløbsledning til Køge Bugt undersøges. Samtidig peger de på, at det er vigtigt, at lokale konsekvenser af eventuelle kapacitetsudvidelser og ændrede aktiviteter ved anlægget belyses grundigt og drøftes i en tæt dialog med Hvidovre Kommune. De forudsætter samtidig, at de trafikale konsekvenser af et eventuelt fælles slamforbrændingsanlæg på Avedøre analyseres

nærmere, og at der fastlægges tvangsruter for tung trafik, så transporterne anvender det overordnede vejnet og ikke belaster boligområderne unødigt.

BIOFOS' bemærkninger:
Som det fremgår af beslutningsgrundlaget, påtænker BIOFOS at gennemføre en analyse af at flytte rensningen af spildevandet fra Renseanlæg Damhusåen til et nyt renseanlæg på Prøvestenen, hvor anlægget projekteres med en forøget kapacitet tilsvarende forudsætninger for Renseanlæg Damhusåen. Analysen gennemføres, så en beslutning på baggrund af dens resultater, kan indgå i det videre arbejde med miljøkonsekvensvurdering og detailprojektering.

BIOFOS forventer en tæt dialog med Hvidovre Kommune om projektet i sin helhed og i særdeleshed om de projekter, der knytter sig til Renseanlæg Avedøre, hvor Hvidovre Kommune er myndighedskommune.

I forbindelse med den videre afklaring i forhold til en eventuelt samlet slamforbrænding vil en lang række forhold skulle analyseres, herunder også trafikale konsekvenser.

Antallet af lastbiler til og fra et muligt kommende renseanlæg på Prøvestenen vil således blive en del af den kommende miljøkonsekvensvurdering. Det er i den indledende fase af projektet vurderet, at der vil være ca. 17 lastbiler dagligt for at transportere slam samt kemikalier til renseanlægget til et fælles forbrændingsanlæg beliggende på Avedøre Holme. Samtidigt vil den planlagte Østlige Ringvej give særdeles gode muligheder for transport udenom byen til et kommende fælles slamforbrændingsanlæg placeret på Avedøre Holme.

8) En borger er bekymret for konsekvenserne af en udvidelse af BIOFOS' renseanlæg på Avedøre Holme. Borgeren er særligt bekymret for bypassmængderne, når BIOFOS udvider renseanlægget på Avedøre Holme.

Borgeren mener, at en udvidelse ikke alene bør vurderes på anlæggets fremtidige rensekapacitet. Ligesom det bør vurderes, om det øger belastningen af et allerede presset havmiljø. Her henvises også til risikoen for flere overløb og større udledninger af spildevand, der ikke er fuldt renset.

Borgeren efterspørger dokumentation for påvirkningen af havmiljøet og finder det bekymrende, at Hvidovre Kommune ikke foretager systematiske målinger af PFAS og herunder PFOS og andre miljøfremmede stoffer i Kalveboderne i forbindelse med overløb fra Renseanlæg Damhusåen. Borgeren mener, at der er brug for dokumentation fremfor antagelser.

Borgerne foreslår konkret 5 krav, som en udvidelse af Renseanlæg Avedøre skal ledsages af:

1. En samlet vurdering af, hvordan udvidelsen påvirker mængden af bypass og overløb.
2. Offentliggørelse af de faktiske udledte mængder og stofbelastninger.
3. Systematiske målinger af PFAS/PFOS, medicinrester og andre miljøfremmede stoffer i spildevandet.
4. Uafhængige målinger af vandkvaliteten og sedimentet i Kalveboderne og Køge Bugt.
5. En garanti for, at udvidelsen ikke medfører en øget samlet belastning af havmiljøet.

Borgeren mener ikke, at man kan blive ved med at udvide kapaciteten til at håndtere spildevand uden samtidig at sikre, at naturen kan holde til belastningen.
Der henvises til, at "Hvidovre Kommune har et ansvar for at beskytte det lokale havmiljø og borgernes adgang til et sundt vandmiljø."

Borgeren slutter med spørgsmålet: ”Hvordan kan vi acceptere en udvidelse af BIOFOS, hvis vi ikke engang har tilstrækkelig dokumentation for, hvad de nuværende udledninger gør ved vores havmiljø?”

BIOFOS’ bemærkninger:
Udvidelsen af kapaciteten på Renseanlæg Avedøre er bl.a. en konsekvens af forventede ændringer i det opland, som renselægget betjener. Øgede mængder spildevand bl.a. på grund af byudvikling og en voksende befolkning, samt ændrede regnmønstre- og mængder gør det nødvendigt at udvide kapaciteten på renseanlægget.

Kravene til det rensede spildevand, der udledes til Køge Bugt, fastlægges på baggrund af statslige krav og gennem en udledningstilladelse, der gives af Hvidovre Kommune.

I en udledningstilladelse stilles der krav til kvaliteten af det rensede spildevand, der udledes, herunder hvilke stoffer der skal renses for. BIOFOS forventer, at der vil komme nye og skærpede krav til spildevandsrensningen, herunder et nyt fjerde rensetrin, der bl.a. kan rense for lægemiddelstoffer og kosmetiske stoffer.

De nye anlæg forventes at blive projekteret med udligningsbassin og en bypasslinje med en mere omfattende rensning i forhold til i dag. Det vil derfor have en stor positiv effekt, da både mængden af bypass nedbringes og vandet, der bypasses, renses bedre end i dag

9) En borger indleder med at kritisere en, efter borgerens mening, ultrakort høringsfrist baseret på et omfattende og meget teknisk materiale.

Borgeren ønsker at påpege en væsentlig mangel, idet der ikke på kvalificeret vis er foretaget en miljøkonsekvensvurdering af beslutningen. Borgeren har kun kunnet finde et enkelte dokument, der indeholder en overfladisk screening af landinvinding ved Prøvestenen (Appendiks 4).

Borgeren mener, at rapporten er mangelfuld og fremstår med en udtalt mangel på forståelse for det emne, som det omhandler. Der henvises særligt til beskyttede dyrearter.

Borgeren kritiserer en række punkter i screeningen, herunder de dele der omhandler bestand af Grønbroget tudse. Det understreges, at borgeren mener, at COWI, Københavns Kommune eller andre ikke på noget tidspunkt har undersøgt bestanden og gennemført en paddeundersøgelse i den del af Prøvestenen, der ikke er offentlig tilgængelig. Derudover mener borgeren, at de kumulative effekter mangler at blive belyst.

BIOFOS’ bemærkninger:
BIOFOS offentliggjorde på hjemmesiden den 21. september 2026 det materiale, der indgår i beslutningsgrundlaget. Samtidig blev der gjort opmærksom på, at det var muligt at komme med input frem til den 1. november 2026. Det har derfor været muligt at se materialet og komme med bemærkninger i en periode på 6 uger. Dertil kom muligheden for at deltage på et borgermøde den 22. oktober 2026.

BIOFOS forventer, at der skal gennemføres en miljøkonsekvensvurdering for et eventuelt jordopfyld i Prøvestenskanalen. Forud for en miljøkonsekvensvurdering skal myndigheden fastsætte, hvilke emner der skal indgå i en miljøkonsekvensvurdering. Da det forventes at realiseringen af et nyt renseanlæg på Prøvestenen forudsætter udarbejdelsen af en anlægslov, vil arbejdet med miljøkonsekvensvurdering ske med involvering af staten udover Københavns Kommune, hvor renseanlægget påtænkes at skulle placeres.

I forbindelse med afklaringen af indholdet i en miljøkonsekvensvurdering vil det bl.a. skulle vurderes, hvordan spørgsmålet om truede dyrearter skal indgå i miljøanalyserne.

10) Det Konservative Folkeparti i Hvidovre ser meget positivt på BIOFOS' planer om at fremtidssikre spildevandsrensningen i hovedstadsområdet og de ønsker at den fremtidige løsning baseres på Renseanlæg Avedøre og Prøvestenen, mens Damhusåen udfases.

De argumenterer deres ønske ud fra økonomi, hensynet til borgerne og en mere langsigtet indretning af spildevandsrensningen.

Det Konservative Folkeparti i Hvidovre støtter, at der gennemføres en analyse af at nedlægge Damhusåen og overføre kapaciteten til Prøvestenen og forventer at der bliver udarbejdet et beslutningsgrundlag, hvor merudgiften til kapaciteten på Prøvestenen og de nødvendige transmissionsledninger holdes op imod de i anlægsbudgettet angivne 5,3 mio.kr samt i fht. forskelle i drift, vedligehold, risiko og fremtidige takster. De antager, at en større kapacitet kan etableres uden en tilsvarende forholdsmæssig stigning i anlægsomkostninger, når der alligevel skal bygges et nyt renseanlæg på Prøvestenen, samt at der kan opnås betydelige stordriftsfordele.

De opfordrer derfor til, at BIOFOS konkret dokumenterer de mulige økonomiske gevinster og betydningen for de fremtidige spildevandstakster, som borgerne i sidste ende skal betale.

De henviser derudover til, at Renseanlæg Damhusåen ligger i et byområde med boliger tæt på og at der opleves gener i form af lugt. Selvom det anerkendes, at der er god dialog om at løse problemet, vurderer de ikke, at det kan løses med det nuværende anlæg og en udfasning vil derfor være en konkret gevinst for de berørte borgere. Ligesom der er mulige positive miljøeffekter for Harrestrup Å og Kalveboderne. Begge dele mener de skal indgå i vurderingen.

De er samtidig positive over for planerne om moderne, overdækkede anlæg, der kan begrænse lugtgener og klimapåvirkning.

Det konservative Folkeparti i Hvidovre har derudover en række bemærkninger vedrørende Renseanlæg Avedøre. De støtter dels analysen af en længere udløbsledning fra Renseanlæg Avedøre. Her fastslår de at skulle det vise sig, at en forlængelse er nødvendigt for at beskytte havmiljøet, må den ikke blive en sparepost, hvis anlægsbudgettet kommer under pres.

De savner en tydelig redegørelse for, hvordan Renseanlæg Avedøre skal kystsikres og hvordan den kommende udvidelse skal sikres mod stormflod, stigende havvandstand og andre klimarelaterede påvirkninger. De foreslår derfor, at BIOFOS i den videre planlægning fremlægger konkrete forudsætninger for sikringsniveau, nødvendige anlægstiltag, ansvarsfordeling og økonomi for både det nuværende og det udvidede anlæg på Avedøre Holme. Disse udgifter skal med i den samlede investeringsvurdering fra begyndelsen, så de ikke senere kommer som uforudsete tillæg.

De bakker op om moderniseringen af Renseanlæg Avedøre og ser positivt på planerne om en samlet slamforbrænding og en mulig samling af administrative funktioner og understreger, at den videre planlægning skal ske i tæt samarbejde med Hvidovre Kommune med klare hensyn til miljø, sikkerhed og omgivelser.

Da BIOFOS planlægger anlæg med et perspektiv frem mod 2075 påpeger de, at analysen af Damhusåens udfasning får reel betydning for det videre projektgrundlag og den endelige investeringsbeslutning. De mener, at den samlede løsning skal være økonomisk ansvarlig, sikre

bedre vandmiljø og give mærkbare gevinster for borgerne – både dem, der betaler regningen, og dem, der bor tæt på anlæggene.

BIOFOS' bemærkninger:
I forbindelse med den forestående analyse om en eventuel flytning af Renseanlæg Damhusåen indgår parametre som økonomi og miljøeffekter som væsentlige parametre. Det væsentligste afklaringspunkt er i første omgang, om der er mulighed for at udvide kapaciteten på et nyt renseanlæg på Prøvestenen til også at kunne håndtere de forventede fremtidige spildevandsmængder fra Renseanlæg Damhusåen. Såfremt dette er muligt, skal det afklares hvilke konsekvenser det har for anlægsbudgettet, samt hvilke miljømæssige effekter og konsekvenser en flytning medfører.

I forbindelse med det kommende arbejde vil emner som sikring mod stormflod, havvandsstigning og andre klimapåvirkninger indgå som væsentlige parametre i forhold til at fremtidssikre Renseanlæg Avedøre.

BIOFOS forventer en tæt dialog med Hvidovre Kommune om projektet i sin helhed og i særdeleshed om de projekter, der knytter sig til Renseanlæg Avedøre, hvor Hvidovre Kommune er myndighedskommune.

11) Danmarks Naturfredningsforening Hvidovre indleder med at kritisere den korte tidsfrist til indsigelser fra borgermødet den 22. oktober til 1. november 2026. De angiver derfor at deres svar skal opfattes som et foreløbigt svar.

DN Hvidovre ser positivt på moderniseringen til en bedre spildevandsrensning, samt nedlæggelse af Renseanlæg Damhusåen, som de mener vil forbedre vandkvaliteten i Kalveboderne.

DN Hvidovre mener, at udvidelsen af Renseanlæg Avedøre, etablering af nyt samlet forbrændingsanlæg og samlet administrationsbygning skal kunne foretages indenfor de arealmæssige rammer, der allerede er givet for Renseanlæg Avedøre uden, at der skal foretages landinvinding i Køge Bugt. De henviser til "Bilag 4. Analyse af slamhåndtering herunder fælles forbrændingsanlæg på Renseanlæg Avedøre", hvor de angiver, at der kan forventes en væsentlig kapacitetsforøgelse på syv gange det nuværende niveau.

DN Hvidovre mener at et nyt udløbspunkt fra Renseanlæg Avedøre skal placeres så langt ud i Køge Bugt som muligt, så det giver den mindste påvirkning af den marine natur og det økologiske miljø i Køge Bugt Park. De mener, at det bør være hovedkravet fremfor økonomiske overvejelser.

DN Hvidovre mener, at der skal foretages en biodiversitetsanalyse af det areal på Prøvestenen, hvor et nyt renseanlæg påtænkes etableret.

DN Hvidovre angiver, at de er fortalere for en mellemløsning, hvor der bygges et nyt renseanlæg på Prøvestenen og Renseanlæg Avedøre udbygges, samtidig med at Renseanlæg Damhusåen nedlægges, men at forbrænding fastholdes delt på de to anlæg. De begrunder løsningen i forhold til, at det vil minimere den trafikale merbelastning af Avedøre Holme/Hvidovre Syd til Renseanlæg Avedøre. De mener derudover, at der opnås større fleksibilitet med to forbrændingsanlæg og kan undgå driftsforstyrrelser og nedlukning. Især med henblik på overvejelser om at kunne tilbyde andre aktører at afbrænde slam.

Slutteligt slår de fast, at lugt- og støjgener fra slamforbrændingsanlægget skal være mindre i et kommende moderniseret anlæg på trods af kapacitetsforøgelsen.

BIOFOS' bemærkninger:
BIOFOS offentliggjorde på hjemmesiden den 21. september 2026 det materiale, der indgår i beslutningsgrundlaget. Samtidig blev der gjort opmærksom på, at det var muligt at komme med input frem til den 1. november 2026. Det har derfor været muligt at se materialet og komme med bemærkninger i en periode på 6 uger. Dertil kom muligheden for at deltage på et borgermøde den 22. oktober 2026.

Af beslutningsgrundlaget fremgår, at det forventes, at BIOFOS skal kunne håndtere spildevand fra det, der svarer til en stofbelastning på 620.000 PE (personækvivalenter). Det svarer til, at BIOFOS samlet set skal udbygge kapaciteten med ca. 40 % frem mod 2045. I dag er den samlede stofbelastning på 1.630.000 PE og den samlede stofbelastning forventes at være omkring 2.250.000 PE i 2075. Den samlede slammængde til forbrænding forventes at stige fra ca. 85.000 til ca. 100.000 kg TS/d.

BIOFOS forventer, at der skal gennemføres en miljøkonsekvensvurdering for et nyt renseanlæg på Prøvestenen inklusiv et eventuelt jordopfyld i Prøvestenskanalen. Forud for en miljøkonsekvensvurdering skal det fastsættes, hvilke emner der skal indgå i en miljøkonsekvensvurdering. Da det forventes at realiseringen af et nyt renseanlæg på Prøvestenen forudsætter udarbejdelsen af en anlægslov, vil arbejdet med miljøkonsekvensvurdering ske med involvering af staten udover Københavns Kommune, hvor renseanlægget påtænkes at skulle placeres.

I forbindelse med afklaringen af indholdet i en miljøkonsekvensvurdering vil det bl.a. skulle vurderes, hvordan spørgsmålet om biodiversitet skal indgå i miljøanalyserne.

I forbindelse med den videre afklaring i forhold til en eventuel samlet slamforbrænding vil en lang række forhold skulle analyseres, herunder også trafikale konsekvenser.
Det skal også vurderes, hvordan et sådan anlæg bedst udformes. Et samlet forbrændingsanlæg kan bestå af flere parallelle linjer, der fungerer uafhængigt af hinanden. Herved opnås der mulighed for at fortsætte slamforbrænding, hvis der er brug for, at en linje tages ud. Design og projektering af et samlet forbrændingsanlæg vil indgå i den kommende fase.

Bilag

Vedlagt dette notat er følgende bilag:

- Præsentation fra borgermødet
- Samlet oversigt over afholdte møder i forbindelse med beslutningsgrundlaget for principbeslutning fra september til november 2026
- Indkomne bemærkninger vedrørende principbeslutningen
    - Bemærkninger modtaget i perioden 21. september til 1. november 2026 via fremtidensrenseanlaeg@biofos.dk
    - Input fra Christianshavns Lokaludvalg fra februar 2026

Fra:
Sendt: 9. oktober 2026 14:18
Til: SM-Fremtidensrenseanlaeg
Emne: In put fra Copenhagen Cable Park til Biofos vedrørende Scenarie B, Prøvestenskanalen

Til Biofos

Copenhagen Cable Park er placeret i Østhavnen, lige på den nordlige side af KMKs sejlrende, ved den nordlige ende af Prøvestenskanalen.

Vores vigtigste anmodning er, at når udgravningen, og senere opfyldning af Prøvestenskanalen planlægges, tages der fra Biofos side de nødvendige hensyn til vores fortsatte aktiviteter i Østhavnen.

Vi anmoder derfor Biofos om at udarbejde og iværksætte afværgeforanstaltninger, så Østhavnen ikke påvirkes af de planlagte udgravninger eller jordopfyld i selve Prøvestenskanalen.

Vi har siden 2007 mellem 22-24.000 vandsportsaktive mennesker i Copenhagen Cable Park hvert år, og har en unik placering som det eneste Vandsportscenter af vores art i hele verden i en industrihavn i landets hovedstad.

En fremtidig placering i et post-industrielt område, der inkluderer aktive kultur- og fritidstilbud, i en fremtidig bydel Kløverparken, og i samklang med et topmoderne Biofos, ser vi som en klar mulighed, som vi ønsker at medvirke positivt til.

Vi er derfor i særdeles høj grad indstillet på dialog med Biofos om udfordringerne og mulige tekniske løsninger, der sikrer en 0-påvirkning af vandarealet I Østhavnen, nord for selve Prøvestenen, afgrænset ved sejlrenden ind til KMK.

Med venlig hilsen/Best Regards
Peter Bloch, founder & owner
Copenhagen Cable Park

Fra: 20. oktober 2026 16:01
Sendt: SM-Fremtidensrenseanlaeg
Til: Renseanlæg
Emne:

Har man helt opgivet en placering ved Avedøre Holme?

Jesper Langebæk

Danmarks Naturfredningsforening

DN Vallensbæk-Ishøj
Formand: Torben Kragh

Dato: 27. oktober 2026

Til: Biofos

Refshalevej 250, København S

fremtidensrenseanlaeg@biofos.dk

Vedr. Fremtidens renseanlæg

Biofos giver forud for beslutningerne om nye renseanlæg i hovedstadsområdet mulighed for offentligheden at komme med input. Det takker vi for.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening Vallensbæk-Ishøj hermed input til beslutningsprocessen.

Det er meget naturligt særlig fokus på etableringen af helt nye, moderne renseanlæg med forbedret rensning og indførelse af 4. rensetrin. Nærværende input handler dog alene om en af de lavthængende frugter, som hidtil ikke har fået den samme opmærksomhed: Forlængelse af udløbsledningen fra Renseanlæg Avedøre.

Vandkvaliteten i Køge Bugt er ikke god. Køge Bugt er et af Danmarks mest belastede havområder. Havmiljøet er under pres fra næringsstoffer, miljøfarlige stoffer, råstofindvinding, klapning og stigende aktivitet fra byggeri og infrastruktur. Status for den økologiske tilstand er klassificeret som "moderat", mens den kemiske tilstand er "ringe". Det betyder, at bugten ikke lever op til nationale og europæiske miljømål for god økologisk og kemisk tilstand, og der er ingen udsigt til, at det kommer til at ske i nær fremtid.

Et nyt udløbspunkt væsentligt længere ude i farvandet er ikke et quick fix, men det vil medføre en markant forbedring af vandkvaliteten i Køge Bugt.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet udarbejdede i 2023 en rapport for 7 Køge Bugt-kommuner. Baggrunden for rapporten var Hvidovre Kommunes planer om at etablere kunstige øer ud for Avedøre Holme – eventuelt med et nyt rensningsanlæg på en af øerne. Rapporten forholder sig også til effekten af et nyt renseanlæg med en ledning helt ud i Øresund og noterer, at en ledning helt ud i Øresund vil kunne bidrage med omkring halvdelen af den kvælstofreduktion, som er nødvendig, hvis målsætningen om god økologisk tilstand som opnås. Rapporten understreger, at et nyt renseanlæg kan levere et stort positivt bidrag til miljøet i Køge Bugt.

Rapporten konkluderer herom: "Det er renseanlægget, og specielt at udløbet føres uden for Køge Bugt, som giver den positive effekt. Den er uafhængig af etableringen af Holmene og kan opnås ved at forlænge det nuværende udledningsrør. Det er i øvrigt et tiltag, som burde være

relativt enkelt og billigt at gennemføre, og som derfor burde gennemføres hurtigst muligt. Ud over dette tiltag, vil det også være nødvendigt at reducere udledningen af kvælstof fra landbruget".

Af det på hjemmesiden offentliggjorte referat af bestyrelsesmødet i Biofos 18. september 2026 fremgår af bilag 5, at det anbefales at igangsætte en analyse om en ny udløbsledning fra Renseanlæg Avedøre. Det hilser DN velkommen.

I forbindelse med anbefalingen fremgår, at det overordnede formål med analysen vil være at afveje potentialerne ved en flytning af udløbspunktet i forhold til miljømæssige og økonomiske parametre. "Det er væsentligt, at de miljømæssige effekter sammenholdes med de økonomiske konsekvenser", hedder det.

Naturligvis skal alt, hvad vi foretager os for at skabe bedre miljø, det være sig på land eller til havs, vurderes i forhold til, hvad det koster. Men sætningen er desværre skræmmende, fordi den – undskyld udtrykket – er ren gummi, blød gummi. Den kan bøjes lige derhen, man ønsker det. Det er et spørgsmål om holdning, politik om man vil, om det er for dyrt at gøre noget ved vandkvaliteten i Køge Bugt. Spørger man borgerne i Køge Bugt-området er svaret sikkert rungende klart, at det ikke kan være for dyrt, at få livet tilbage i bugten.

Af det nævnte bilag 5 fremgår afslutningsvis 6 punkter, som bliver delementer af undersøgelsen af nyt udløbspunkt. Sidste punkt giver anledning til bekymring: "Vurdering af det optimale tidspunkt for anlæggelse af en eventuel ny ledning og udløbspunkt". Det vides ikke, hvad der gemmer sig bag punktet, men forhåbentlig er det ikke en tanke om, at en ny ledning kan afvente færdiggørelse af et nyt Renseanlæg Avedøre med forbedret rensning.

DN Vallensbæk-Ishøj anbefaler, at arbejdet med en analyse af nyt udløbspunkt kommer i gang så hurtigt som overhovedet muligt. Arbejdet med – i første omgang analyse og efterfølgende anlægsarbejde – bør naturligvis kunne foregå uafhængig af planlægningen af moderniseringen af Renseanlæg Avedøre.

Ifølge Bilag 7 fra ovennævnte bestyrelsesmøde fremgår en overordnet tidsplan for det samlede projekt om fremtidens renseanlæg i hovedstadsområdet. Heraf fremgår, at der 2027-31 er en planlægnings- og projekteringsfase, 2032-45 en eksekveringsfase, hvor projektet udbydes og anlægges, og man først i 2045 når en egentlig driftsfase.

Et nyt Renseanlæg Avedøre med forbedret rensning har med andre ord lange udsigter. Derimod bør et nyt udløbsrør og nyt udløbspunkt ikke have lange udsigter. Det er, med konklusionen fra DCE-rapporten, noget der vil give positiv effekt (med nuværende rensningsniveau) og er en relativ billig investering.

Konklusion: DN Vallensbæk-Ishøj anbefaler, at man hurtigst muligt får sat gang i analysearbejdet om, hvor et nyt udløbspunkt skal placeres. Straks derefter skal søges om de nødvendige tilladelser, så anlægsarbejdet kan komme i gang så hurtigt som muligt. Projektet

vedrørende udløbsledning skal med andre ord ikke afvente hvad der i øvrigt sker med modernisering af Biofos' tre rensningsanlæg.

Venlig hilsen

DN Vallensbæk-Ishøj

Torben Kragh

COPENHAGEN MALMÖ PORT

København den 27. oktober 2026

Input vedrørende BIOFOS' beslutningsgrundlag for Fremtidens renseanlæg

CMP anerkender behovet for at fremtidssikre spildevandsrensningen i hovedstadsområdet og støtter ambitionen om at etablere et moderne og robust renseanlæg. CMP finder det samtidig oplagt, at der ved en placering ved Prøvestenen bør lægges vægt på løsninger, som sikrer en langsigtet sameksistens mellem kritisk forsyningsinfrastruktur, erhvervshavn og fremtidig byudvikling.

CMP ønsker på den baggrund at fremhæve følgende forhold:

1. Sikring af Prøvestenen som erhvervshavn

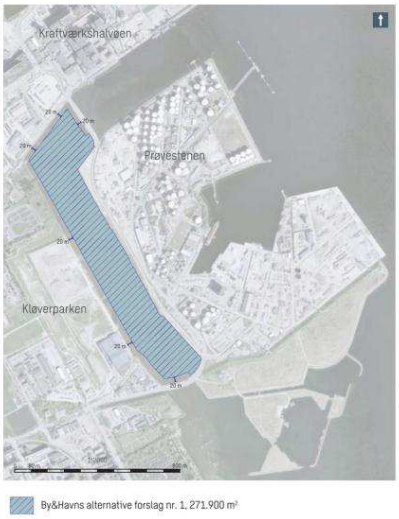
CMP lægger til grund, at Prøvestenen også fremadrettet skal fungere som erhvervshavn og lokaliseringsområde for virksomheder med særlige beliggenhedskrav (jf. Fingerplanen). Det er derfor afgørende, at etablering og drift af et nyt renseanlæg ikke begrænser de nuværende eller fremtidige muligheder for at drive, udvikle eller udvide havne- og erhvervsaktiviteter på Prøvestenen.

CMP finder desuden, at renseanlægget ikke må give anledning til nye eller skærpede miljømæssige, planlægningsmæssige eller risikomæssige restriktioner for eksisterende eller fremtidige havne- og erhvervsaktiviteter. Dette hensyn bør indarbejdes som et bærende princip i det videre planlægningsarbejde.

2. Minimering af arealforbrug på Prøvestenen

CMP anbefaler, at renseanlægget i videst muligt omfang etableres på ny landindvinding og med mindst mulig beslaglæggelse af eksisterende erhvervsarealer på Prøvestenen. Herved understøttes områdets funktion som erhvervshavn og det langsigtede behov for arealer til havnerelaterede aktiviteter og virksomheder med særlige beliggenhedskrav. CMP anbefaler derfor, at de alternative arealudformninger som skitseret i analysens hovedrapport analyseres nærmere i det videre arbejde med henblik på at minimere beslaglæggelsen af eksisterende erhvervsarealer og understøtte Prøvestenens langsigtede funktion som erhvervshavn og lokaliseringsområde for virksomheder med særlige beliggenhedskrav.

Alternativ udformning af areal:

3. Grøn buffer mellem by og havn

CMP ser positivt på ambitionen om at etablere et grønt afskærmende bælte mellem renseanlægget og den fremtidige byudvikling i Kløverparken. Anlægget bør udformes, så det bidrager til en robust og varig overgang mellem bymæssige funktioner og de eksisterende industri- og havneaktiviteter på Prøvestenen.

4. Adgangs- og trafikforhold

Det bør sikres, at anlæggets etablering og drift ikke forringer adgangsforholdene til havnens virksomheder, kajanlæg og øvrige kritiske forsyningsfunktioner. Dette gælder både i anlægsfasen og i den efterfølgende drift samt i samspillet med øvrige større infrastrukturprojekter i området.

CMP ser frem til den videre dialog om projektet og bidrager gerne til det videre arbejde med at sikre en løsning, der både understøtter fremtidens spildevandsrensning og bevarer de langsigtede udviklings- og driftsmuligheder for erhvervshavnen på Prøvestenen.

Med venlig hilsen

Malthe Mulvad

Public Affairs Lead

CHRISTIANSHAVNS LOKALUDVALG

29. oktober 2026
J.nr. 2026-0383045

BIOFOS
fremtidensrenseanlaeg@biofos.dk

Indledning
Christianshavns Lokaludvalg har deltaget i debatten om fremtidens renseanlæg i hovedstadsområdet, fordi renseanlægget Lynetten ligger i lokaludvalgets område.

Den fremtidige trafik til og fra renseanlægget, lugtgener, samt eventuelle røromlægninger i lokaludvalgets område som følge af beslutningen om renseanlæggets fremtid har betydning for christianshavnerne.

Derudover er det vigtigt for christianshavnerne og københavnerne, at den fremtidige løsning er robust i forhold til sabotage, cyberangreb osv. Renseanlæg er kritisk infrastruktur.

Konklusion på dette høringssvar
Lokaludvalget opfordrer BIOFOS og ejerkommunerne (ikke mindst Københavns Kommune, som ejer over halvdelen af BIOFOS) til at udarbejde en alternativ plan for spildevandshåndtering, der mere dækkende belyser lokale løsninger.

Derudover opfordrer vi kommunerne til at forhandle alternative løsninger med By & Havn og Sund & Bælt vedrørende betaling for flytning af udløbskanaler i Øresund.

Generelle betragtninger
Lokaludvalget ser positivt på, at spildevandet i fremtiden renses væsentligt mere, at ressourcer i spildevandet skal udnyttes bedre og at lugtgener minimeres.

Lokaludvalget forventer, at renseanlægget lever op til fremtidens krav. Lokaludvalget forventer også, at rensningen af spildevandet leve op til de krav, der vil være til rensekvalitet og -kapacitet i perioden, indtil et nyt renseanlæg er sat i drift.

Målet (ikke mindst i et 2075-perspektiv) må være, at der kun udledes rent vand fra spildevandsanlæg.

Det er godt, at regnvand og spildevand separeres, hvilket medfører mindre vand til renseanlæg.

Flytning og/eller opgradering?
Hvis renseanlægget Lynetten flyttes til Prøvestenskanalen på Amager, flyttes anlægget fra ét kommende byudviklingsområde, nemlig Refshaleøen og Lynetteholm, til et andet kommende byudviklingsområde, nemlig Kløverparken.

Man kunne derfor også undersøge muligheden for at placere renseanlægget i Skudeløbet ved Svanemøllebugten.

Sikkerhed
Tiden kalder på mindre anlæg og lokale løsninger. Store anlæg, som betjener hele hovedstadsområdet, gør alt andet lige, at et stort antal borgere er sårbare overfor sabotage, cyberangreb osv. på anlægget.

Flere og mindre anlæg vil gøre hovedstadsområdet mere robust.

Det bør derfor overvejes, om tiden er løbet fra meget store, centraliserede projekter for spildevandshåndtering.

Dertil kommer, at transmissionsomkostningerne medfører en række stordriftsulemper, når spildevandet sendes mange kilometer på tværs af Storkøbenhavn.

Vi opfordrer derfor til, at alternative og mere lokale løsninger undersøges grundigt.

Økonomi
BIOFOS og rådgiver har konkluderet, at en flytning af Refshaleøens anlæg til Prøvestenskanalen er billigere end en udbygning og opgradering af det eksisterende anlæg på Refshaleøen.

Men så har de forudsat, at BIOFOS's kunder skal betale for flytning af eksisterende udløbskanaler fra Refshaleøens anlæg i forbindelse med By & Havns anlæg af Lynetteholm.

Men denne udgift bør afholdes af By & Havn/Lynetteholm, idet der anlægges en ø oven på et område, hvor Refshaleøens anlæg har gældende tilladelser.

Det samme gælder Sund & Bælts udgifter i forbindelse med den østlige tunnel, som ligeledes medfører behov for flytning af udløbskanaler, og hvor betalingsspørgsmålet derfor bør genovervejes.

Alt i alt bør BIOFOS og ejerkommunerne, ikke mindst Københavns Kommune, revurdere spørgsmålet om den forudsatte betalingsordning på ny.

Anbefaling
Christianshavns Lokaludvalg opfordrer således til, at der bliver udarbejdet en alternativ plan for spildevandshåndtering med større fokus på lokale og robuste løsninger, og at man forhandler alternative betalingsløsninger med By & Havn og Sund & Bælt om flytning af udløbskanaler i Øresund.

Borgerdialog og inddragelse af lokaludvalg
Lokaludvalget vil gerne takke BIOFOS for dialogen, som vi har haft om renseanlægget Lynetten, og som vil fortsætte.

Vi vil også gerne takke for borgermødet den 22. oktober 2026 om fremtidens renseanlæg, som BIOFOS og Københavns Kommune havde inviteret til.

Det er afgørende, at planerne for fremtidens renseanlæg i hovedstadsområdet gøres til genstand for en grundig offentlig høringsproces. I det hele taget er det vigtigt med transparens og offentlighed om projektet.

Med venlig hilsen

Asbjørn Kaasgaard,
formand for Christianshavns Lokaludvalg

Kopi sendt til Økonomiudvalget under Københavns Borgerrepræsentation

Sekretariatet for Amager Øst Lokaludvalg
Økonomiforvaltningen

BIOFOS A/S
Refshalevej 250
1432 København K

Input til Fremtidens Renseanlæg

30. oktober 2026

Sagsnr.
2026-0379694

Dokumentnr.
2026-0379694-1

Sagsbehandler
Frida Jans

Amager Øst Lokaludvalg er bekymret for Prøvestenskanalens bredde og anvendeligheden, såfremt den indsnævres, også for de kommende beboere i Kløverparken.
Vi er optaget af at der er fokus på herlighedsværdien, når man skal i gang med den planlagte byudvikling i Kløverparken.
Derfor ser vi gerne, at man undersøger alternative placeringer omkring Prøvestenen, f.eks. langs det kommende vedligeholdelsescenter for Metroen.

Desuden kan vi være bekymret for antallet af lastbiler, der skal køre til og fra et kommende renseanlæg.

Lokaludvalget ser positivt på tankerne om begrønning og at man tænker afskærmning for kommende beboere i Kløverparken med i overvejelserne. Lokaludvalget ser gerne at bygningerne får et æstetisk udtryk.

Dog savner vi en grundig analyse af, hvor det giver mest mening at placere renseanlægget, hvor flere lokaliteter undersøges med begrundelse for hvorfor de er udvalgt. I forhold til overvejelserne om ombygning af det eksisterende anlæg på Lynetten, bør man følge princippet om "Bevar eller forklar". Det er desuden vigtigt at prioritere bæredygtighed i analysen.

Venlig hilsen

Susanne Møller
Formand for Amager Øst Lokaludvalg

Center for Stab
Sekretariatet for Amager Øst Lokaludvalg

Jemtelandsgade 3
2300 København S

EAN nummer
5798009800459

Hvidovre Kommune, Hvidovrevej 278, 2650 Hvidovre

fremtidensrenseanlaeg@biofos.dk

Hvidovre Kommune
Hvidovrevej 278
2650 Hvidovre

Kommunalbestyrelsen
Borgmester:
Anders Wolf Frisdahl Andresen

Telefon: 3639 3001

E-mail: borgmester@hvidovre.dk
www.hvidovre.dk

Sagsnr.: 26/18886
Doknr.: 153661/26

Dato: 30-10-2026

Rådhusets åbningstider:

Mandag-onsdag:	10:00-14.30
Torsdag:	13:00-17.30
Fredag:	10:00-13.30

Hvidovre Kommunes input til Fremtidens Renseanlæg

Hvidovre Kommune takker for muligheden for at afgive bemærkninger til den tidlige høring om fremtidens renseanlæg med frist 1. november 2026.

Hvidovre Kommune anerkender det påtrængende behov for en langsigtet modernisering af spildevandsrensningen i hovedstadsområdet, fordi der er behov for at tilpasse kapaciteten og styrke vandmiljøet, klimatilpasningen og forsyningssikkerheden.

Hvidovre Kommune finder det positivt, at der gennemføres en tidlig inddragelse af kommuner og øvrige interessenter.

Kommunen ser generelt positivt på den videre planlægning med udgangspunkt i scenarie B, hvor Renseanlæg Lynetten flyttes til Prøvestenen. Hvidovre Kommune lægger samtidig stor vægt på, at mulighederne for at nedlægge Renseanlæg Damhusåen analyseres. Kommunen har tidligere peget på behovet for at undersøge denne mulighed og finder det derfor positivt, at analysen gennemføres tidligt i processen og indgår i det videre arbejde.

Som myndighedskommune for Renseanlæg Avedøre er Hvidovre Kommune optaget af anlæggets fremtidige rolle i den samlede struktur. Kommunen støtter, at mulighederne for en ny og længere udløbsledning til Køge Bugt undersøges. Samtidig er det vigtigt, at lokale konsekvenser af eventuelle kapacitetsudvidelser og ændrede aktiviteter ved anlægget belyses grundigt og drøftes i en tæt dialog med kommunen. Herunder forudsætter kommunen, at de trafikale konsekvenser af et eventuelt fælles slamforbrændingsanlæg på Avedøre analyseres nærmere, og at der fastlægges tvangsruter for tung trafik, så transporterne anvender det overordnede vejnet og ikke belaster boligområderne unødigt.

Hvidovre Kommune ser frem til det fortsatte samarbejde om at finde den bedst mulige løsning for hovedstadsområdets fremtidige spildevandsrensning.

Med venlig hilsen

Anders Wolf Frisdahl Andresen
Borgmester

Fra:
Sendt: 30. oktober 2026 17:03
Til: SM-Fremtidensrenseanlaeg
Emne: Bekymring ang. havmiljøet i Køge Bugt og Øresund ifbm. "Fremtidens renseanlæg".

Når BIOFOS udvider på Avedøre Holme – hvem tager ansvar for havmiljøet?

Jeg er bekymret for konsekvenserne af en udvidelse af BIOFOS' renseanlæg på Avedøre Holme. Ikke mindst fordi vi allerede i dag ser betydelige mængder spildevand blive ledt uden om den fulde renseproces.

I 2025 blev der registreret omkring 1,8 millioner kubikmeter bypass fra BIOFOS' tre renseanlæg. Det vil sige spildevand, som ledes ud efter mekanisk rensning, men uden den efterfølgende biologiske og kemiske rensning. Alene fra Damhusåen var mængden cirka 1,4 millioner kubikmeter.

Det rejser et helt grundlæggende spørgsmål: Hvad sker der med bypass-mængderne, når BIOFOS udvider sine anlæg på Avedøre Holme?

En udvidelse bør ikke alene vurderes på anlæggets fremtidige rensekapacitet. Den bør også vurderes på, om den øger belastningen af vores allerede pressede havmiljø – herunder risikoen for flere overløb og større udledninger af spildevand, der ikke er fuldt renset.

Hvor er dokumentationen for påvirkningen af havmiljøet?

Jeg finder det særligt bekymrende, at Hvidovre Kommune ikke foretager systematiske målinger af PFAS, herunder PFOS, og andre miljøfremmede stoffer i Kalveboderne i forbindelse med disse udledninger.

I forbindelse med et nødoverløb fra Damhusåen i april 2025 blev der eksempelvis udledt knap 12.000 kubikmeter mekanisk renset spildevand. Kommunens efterfølgende redegørelse beskrev hændelsen, men der blev ikke foretaget særskilte kemiske målinger af påvirkningen efter udledningen.

Hvordan kan vi så vide, hvilken påvirkning det har på vandmiljøet?

PFAS-stoffer er særligt problematiske, fordi de er svært nedbrydelige og kan ophobes i miljøet og levende organismer. Det er derfor ikke tilstrækkeligt blot at antage, at en udledning fortyndes eller hurtigt transporteres væk.

Vi har brug for dokumentation – ikke antagelser.

Jeg mener derfor, at en udvidelse af BIOFOS på Avedøre Holme skal ledsages af klare krav:

1. En samlet vurdering af, hvordan udvidelsen påvirker mængden af bypass og overløb.
2. Offentliggørelse af de faktiske udledte mængder og stofbelastninger.
3. Systematiske målinger af PFAS/PFOS, medicinrester og andre miljøfremmede stoffer i spildevandet.
4. Uafhængige målinger af vandkvaliteten og sedimentet i Kalveboderne og Køge Bugt.
5. En garanti for, at udvidelsen ikke medfører en øget samlet belastning af havmiljøet.

Vi kan ikke blive ved med at udvide kapaciteten til at håndtere spildevand uden samtidig at sikre, at naturen kan holde til belastningen.

Hvidovre Kommune har et ansvar for at beskytte det lokale havmiljø og borgernes adgang til et sundt vandmiljø.

Det ansvar bør også indebære, at kommunen stiller krav om reel miljøovervågning – herunder målinger af PFAS og andre miljøfremmede stoffer.

For mig er spørgsmålet ganske enkelt:

Hvordan kan vi acceptere en udvidelse af BIOFOS, hvis vi ikke engang har tilstrækkelig dokumentation for, hvad de nuværende udledninger gør ved vores havmiljø?

Vh

Tine Kryschanoffsky

Fra:
Sendt: 31. oktober 2026 12:48
Til: SM-Fremtidensrenseanlaeg
Emne: Høringssvar til høringsproces omkring fremtidens renseanlæg

Indledningsvis bliver jeg nødt til at kritisere den ultrakorte høringsfrist.

Der er tale om et meget omfattende materiale med 29 tekniske bilag. Som almindelig borger har jeg ikke en chance for at nå at sætte mig ind alt dette.

Jeg må dog påpege en væsentlig mangel, idet der ikke på kvalificeret vis er foretage en miljøkonsekvensvurdering af beslutningen.

Så vidt jeg har kunne afgøre, er der kun foretage en overfladisk screening af et af de involverede elementer, nemlig landvinding ved Prøvestenen. Dette behandles i Appendiks 4. COWI_ Screening for miljøvurdering af landinvinding ved Prøvestenen (modtaget fra By og Havn) 1.0.

COWI demonstrerer i denne rapport en udtalt mangel på forståelse for det emne, som firmaet behandler.

COWI har ved flere lejligheder miljøvurderet anlæg i forbindelse med byudvikling og infrastrukturudbygning i Københavns Østhavn. Herunder tre miljøvurderinger i forbindelse med metroprojekt M5.

I forhold til særligt beskyttede dyrearter (bilag-IV arter) er der foretaget analyser af flere dyrearter, som beviseligt ikke forekommer i området, herunder strandtudse, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Dertil kommer vurdering i forhold til flagermus, der under i værste fald kan blive perifert berørt, f.eks. ved øget kollisionsrisiko med tog eller støjpåvirkning. Til gengæld fejler analyserne fuldstændigt i forhold til den bilag-IV art, som i alvorlig grad kan blive berørt af disse anlægsprojekter, grønbroget tudse.

I forhold til grønbroget tudse viser COWI på flere måder, at de er uvidende om den bestand, som de vurderer projekterne i forhold til.

I den aktuelle miljøscreening opsummeres COWIS forståelse for emnet:

Der er tidligere fundet ynglebestande af grønbroget tudse på Prøvestenen, hvor den sidst blev registreret ynglende i 2021. Prøvestenen er under konstant forandring, hvor der hele tiden opstår nye jordbunker, midlertidige vandpytter eller vandfyldte hjulspor, som egner sig som raste- eller ynglested for arten.
På Amagersiden er der på Kløverparkens arealer fundet ynglebestande af grønbroget tudse. Arten har så sent som 2021 haft ynglesucces i området. Denne bestand af grønbroget tudse svinger dog fra år til år. Arten blev ikke fundet i 2023, og der blev ikke fundet egnede ynglesteder for arten i området. Det kan dog ikke udelukkes,

at der vil kunne opstå midlertidige vandsamlinger i forbindelse med kørsel på lokaliteten, som arten kan benytte som ynglested.

For det første er der på Prøvestenen ikke tale om at grønbroget tudse sidst blev registreret ynglende i 2021, idet der også foreligger registreringer af kvækning fra 2023 og 2026. Disse skyldes alle, at jeg har stillet mig på en jordvold og lyttet efter kvækkende tudser, for efterfølgende at indberette oplysningen på arter.dk. COWI har i de forgangne år - senest i dette forår - IKKE EN ENESTE gang formået selv at dokumentere forekomsten. Dette på trods af, at der foreligger adskillige fotodokumenterede fund af arten fra den offentligt tilgængelige del af Prøvesten Syd. Derimod ligger selve ynglestedet i den del af området, der ikke er tilgængelig, hvorfor der ikke er muligt at fremskaffe fotodokumentation.

COWIs sagsfremstilling skaber det fejlagtige indtryk, at der er tale om en diffus bestand med svingende forekomst. DETTE VED COWI INTET OM DA, COWI IKKE PÅ NOGET TIDSPUNKT HAR UNDERSØGT BESTANDEN.

Teksten i de forskellige miljøkonsekvensvurderinger tyder kraftigt på, at der hverken af COWI, Københavns Kommune eller andre er gennemført paddeundersøgelser i den del af Prøvestenen, der ikke er offentligt tilgængelig. Manglende tilgængelige oplysninger fra dette område viser ikke at arten ikke findes i området. At borgerfundene er lokaliseret til Prøvesten Syd beviser ikke at dette område er det vigtigste for arten, kun at det har været tilgængeligt.

Det er udtryk for et svigt, og formentlig også i strid med officialprincippet, at der ikke er gjort forsøg på at belyse den bestand, som COWI nu har vurderet mindst 4 gange. Det havde formentlig bare krævet at man lånte en nøgle til porten og besøgte områdets vandbassiner i yngletiden.

I kapitlet om kumulative virkninger gentages COWIs uvidenhed.

Grønbroget tudses levevilkår er de senere år blevet forringet alvorligt, som følge af bevidst ødelæggelse af artens levesteder i Kløverparken og ved Lynetten. Begge steder er der som konsekvens af projekterne foretaget flytning af arten væk fra området. Derved er arten gået fra tre bestande til en enkelt bestand i Københavns Østhavn, på Prøvestenen. Denne bestand er dermed meget sårbar over for påvirkninger, der kan forringe dens levesteder eller øge dødeligheden. Denne situationens alvor er tydeligvis ikke gået op for COWI. Det er samtidig en betydelig kumulativ påvirkning af artens levevilkår, der helt forbigås.

Det nævnes dog under kumulative virkninger, at Kløverparken er udset til byudvikling, men ikke at dette allerede har kostet en bestand, der på et tidspunkt talte over 100 yngleaktive hanner, sin eksistens. Dels ved aktiv deportation til Kalvebod Fælled, dvs. ud af det aktuelle forekomstområde, dels ved jordarbejder, der både har dræbt tiloversblevne dyr og ødelagt deres levesteder.

Derved viser COWI både uvidenhed om den aktuelle situation for arten på Prøvestenen og om forvaltningshistorikken.

Der er her tale om et enkelt emne, som jeg tilfældigvis kender en del til. Det rejser imidlertid alvorlig tvivl om kvaliteten af det øvrige forarbejde.

I øvrigt findes også en bestand af arten på ved anlægget på Avedøre Holme.

--
Med venlig hilsen,
John Frisenvænge

Milliardinvestering i spildevand skal være til gavn for borgerne, og med respekt for, at det er dem, der betaler

Vedrørende BIOFOS' beslutningsgrundlag for fremtidens renseanlæg

Det Konservative Folkeparti i Hvidovre ser meget positivt på BIOFOS' planer om at fremtidssikre spildevandsrensningen i hovedstadsområdet. Der er tale om store, men nødvendige investeringer i kapacitet, rensekvalitet og et bedre vandmiljø. Vi glæder os særligt over projektets grønne ambitioner og bakker op om et nyt anlæg på Prøvestenen samt modernisering og udvidelse af Renseanlæg Avedøre.

Vi ønsker, at den fremtidige løsning baseres på Renseanlæg Avedøre og Prøvestenen, mens Damhusåen udfases. Det handler både om økonomi, hensynet til naboerne og en mere langsigtet indretning af spildevandsrensningen.

Økonomien og borgernes spildevandstakster

Modernisering og udbygning af Damhusåen er i beslutningsgrundlaget budgetteret til 5,3 mia. kr. Det er en betydelig investering i et eksisterende anlæg, der samtidig skal holdes i drift under ombygningen. EY anbefaler desuden en risikoreserve på 75 procent for Damhusåen mod 50 procent for det nye anlæg på Prøvestenen.

For os er økonomien en afgørende drivkraft. Det er i sidste ende borgerne og virksomhederne, der betaler gennem spildevandstaksterne. BIOFOS forventer allerede markante takststigninger frem mod begyndelsen af 2040'erne. Derfor skal investeringerne skabe mærkbar værdi for forbrugerne, og vi skal undgå at binde dem til unødvendige udgifter i årtier.

BIOFOS lægger allerede i punkt 10 op til at analysere en nedlæggelse af Damhusåen og overføre kapaciteten til Prøvestenen. Det støtter vi. Vi forventer, at analysen bliver et reelt beslutningsgrundlag, hvor merudgiften til kapacitet på Prøvestenen og nødvendige transmissionsledninger holdes op imod de 5,3 mia. kr. til Damhusåen samt forskelle i drift, vedligehold, risiko og fremtidige takster. Når man alligevel skal etablere et helt nyt renseanlæg på Prøvestenen, er det nærliggende at antage, at en større kapacitet kan etableres uden en tilsvarende forholdsmæssig stigning i anlægsomkostningerne. En række af de nødvendige investeringer i bygninger, tekniske installationer og infrastruktur skal jo foretages under alle omstændigheder. Derfor kan der være betydelige stordriftsfordele ved at samle spildevandsrensningen på færre anlæg. Det gælder ikke kun etableringen, men også den efterfølgende drift og vedligeholdelse. Vi opfordrer derfor til, at BIOFOS konkret dokumenterer de mulige økonomiske gevinster, og ikke mindst hvilken betydning de vil få for de fremtidige spildevandstakster, som borgerne i sidste ende skal betale.

Damhusåens placering og de lokale gevinster

Damhusåen er efter vores opfattelse det eneste af de tre eksisterende renseanlæg, der reelt ligger i et byområde med boliger tæt på. Der opleves betydelige lokale lugtgener, og til trods for god dialog og forsøg på at løse problemerne, tror vi ikke på, at de kan løses på det nuværende anlæg. Derimod vil en udfasning af anlægget kunne fjerne kilden til disse gener og åbne for andre anvendelser af arealet. Det er en konkret gevinst for de berørte borgere, som også bør indgå i den samlede vurdering.

BIOFOS peger selv på mulige positive miljøeffekter ved færre bypass og overløb til Harrestrup Å og Kalveboderne, der er Natura 2000-område. Det er endnu en gevinst, som bør belyses og vægtes i beslutningen.

Grønne ambitioner og vandmiljøet i Køge Bugt

Vi er positive over for planerne om moderne, overdækkede anlæg, der kan begrænse lugtgener og klimapåvirkning. I dette særlige tilfælde tror vi dog på større værdi ved at nedlægge anlægget ved Damhusåen. En overdækning skal derfor ses som et alternativ, hvis det af tekniske, økonomiske eller øvrige årsager ikke kan lade sig gøre at flytte anlæggets drift til et nyt anlæg på Prøvesten.

Vi støtter analysen af en længere udløbsledning fra Avedøre ud i Køge Bugt. Længde og placering skal fastlægges på et miljøfagligt grundlag med hensyn til vandkvalitet, strande og badevand. Hvis analysen viser, at en længere ledning er nødvendig for at beskytte vandmiljøet, må den ikke blive en sparepost, hvis anlægsbudgettet kommer under pres.

Avedøre Holme: kystsikring og robusthed

Vi savner en tydelig redegørelse for, hvordan det eksisterende renseanlæg på Avedøre Holme skal kystsikres, og hvordan en kommende udvidelse tænkes beskyttet mod stormflod, stigende havvandstand og andre klimarelaterede påvirkninger. Et renseanlæg er kritisk infrastruktur, og investeringer med så lang levetid forudsætter en dokumenteret robust løsning.

Vi foreslår derfor, at BIOFOS i den videre planlægning fremlægger konkrete forudsætninger for sikringsniveau, nødvendige anlægstiltag, ansvarsfordeling og økonomi for både det nuværende og det udvidede anlæg på Avedøre Holme. Disse udgifter skal med i den samlede investeringsvurdering fra begyndelsen, så de ikke senere kommer som uforudsete tillæg.

Avedøre skal fortsat udvikles

Vi bakker op om moderniseringen af Avedøre og ser positivt på planerne om fælles slamforbrænding og en mulig samling af administrative funktioner her. Den videre planlægning skal ske i tæt samarbejde med Hvidovre Kommune og med klare hensyn til miljø, sikkerhed og omgivelser.

En beslutning med lang rækkevidde

BIOFOS planlægger anlæg med et perspektiv frem mod 2075. Vi anser derfor, at analysen af Damhusåens udfasningfår reel betydning for det videre projektgrundlag og den endelige investeringsbeslutning. Den samlede løsning skal være økonomisk ansvarlig, sikre bedre vandmiljø og give mærkbare gevinster for borgerne – både dem, der betaler regningen, og dem, der bor tæt på anlæggene.

Det Konservative Folkeparti i Hvidovre

1. november 2026

Høringssvar vedr. fremtidens renseanlæg

Danmarks Naturfredningsforening Hvidovre har følgende høringssvar om fremtidens renseanlæg i hovedstaden:

Først og fremmest vil Danmarks Naturfredningsforening Hvidovre kritisere den korte høringsfrist fra borgermødet den 22. oktober til fristens udløb den 1. november – 10 dage. Derfor skal dette svar opfattes som et foreløbigt svar.

Danmarks Naturfredningsforening Hvidovre ser det som et positivt tiltag at modernisere til en bedre spildevandsrensning. Nedlæggelse af Renseanlæg Damhus åen vil desuden forbedre vandkvaliteten i kalveboden ved at forhindre fremtidige overløb til Harrestrup å.

Danmarks Naturfredningsforening Hvidovre har derudover følgende kommentarer:

Udbygning af slamafbrændingsanlægget med tilføjelse af kemisk renseanlæg, forbrændingsanlæg og administrationsbygninger skal kunne foretages indenfor de arealmæssige rammer der er givet for Avedøre Renseanlæg, uden at skulle foretage en landindvinding i Køge Bugt. Baggrunden for denne kommentar er *Bilag 4. Analyse af slamhåndtering herunder fælles forbrændingsanlæg på Renseanlæg Avedøre,* idet der kan forventes en væsentlig kapacitetsforøgelse på syv gange det nuværende niveau.

Placering af spildevandets udløbspunkt for Avedøre renseanlæg bør placeres så langt ud i Køge Bugt som muligt for, at det giver den mindste påvirkning af den marine natur og det økologiske miljø i Køge Bugt Park. Dette skal være hovedkravet fremfor økonomiske overvejelser.

Der skal foretages en biodiversitetsanalyse af det areal på Prøvestenen som skal erhverves og inddrages i udvidelsen af renseanlægget på Prøvestenen.

Vi er fortalere for en modificering af mellemløsningen. At bibeholde og udbygge to af de tre slamforbrændingsanlæg, Lynetten (det kommende Prøvestenen) og Avedøre. Dette vil kunne minimere den trafikale ekstrabelastning af Avedøre Holme/Hvidovre Syd til Avedøre renseanlæg, som den øgede transport af slam vil indebære. Derudover vil man med to anlæg have en større fleksibilitet ved nedlukning/driftsforstyrrelser. Dette også set i lyset af, at man overvejer at tilbyde andre aktører at aflevere deres slam til Avedøre renseanlæg, hvilket vil øge den i forvejen store kapacitetsforøgelse på mere end 7 gange.

Lugtgener og støj fra slamforbrændingsanlægget skal være mindre i et kommende moderniseret anlæg på trods af kapacitetsforøgelsen.

CHRISTIANSHAVNS LOKALUDVALG

6. februar 2026
J.nr. 2026-0026791

BIOFOS
Att. ejerkommunerne og bestyrelsen

Christianshavns Lokaludvalg har med interesse forholdt sig til den tekniske rapport om fremtidig placering af renseanlæg i hovedstadsområdet med fokus på en eventuel flytning af Lynetten, renseanlæg på Refshaleøen (https://biofos.dk/fremtidens-renseanlaeg).

Lokaludvalget opfordrer kommunerne (ikke mindst Københavns Kommune, som ejer næsten halvdelen af BIOFOS) til at udarbejde en alternativ plan for spildevandshåndtering, der mere dækkende belyser lokale løsninger, som vi skitserer nedenfor.

Derudover opfordrer vi også kommunerne til at forhandle alternative løsninger med By & Havn og Sund & Bælt vedrørende betaling for flytning af udløbskanaler i Øresund.

Her følger lokaludvalgets øvrige kommentarer og forslag til rapporten.

Generelle betragtninger
Lokaludvalget ser positivt på, at spildevandet i fremtiden renses væsentligt mere, at ressourcer i spildevandet skal udnyttes bedre og at lugtgener minimeres.

Lokaludvalget forventer, at renseanlægget lever op til fremtidens krav. Lokaludvalget forventer også, at rensningen af spildevandet leve op til de krav, der vil være til rensekvalitet og -kapacitet i perioden, indtil et nyt renseanlæg er sat i drift.

Målet (ikke mindst i et 2075-perspektiv) må være, at der kun udledes rent vand fra spildevandsanlæg.

Det er godt, at regnvand og spildevand separeres, hvilket medfører mindre vand til renseanlæg.

Endelig er det positivt, at rapporten indeholder eksempler på grøn overdækning af spildevandsanlæg, herunder Lissabon (s. 33) og Hillerød (s. 37), som allerede er i drift.

I relation til teknologivalg (jf. hovedrapport side 55-56): Kan det bekræftes, at standarden TRL-niveau (Technology Readiness level) 9 omfatter beskyttelse mod den tiltagende trussel fra den såkaldte PFAS-forurening?

Flytning og/eller opgradering?
Rapporten opererer alene med ombygning af eksisterende anlæg og/eller flytning af Refshaleøens anlæg. Det ærgrer lokaludvalget.

Hvis Refshaleøens anlæg flyttes til Prøvestenskanalen på Amager, flyttes anlægget imidlertid blot fra ét kommende byudviklingsområde til et andet, nemlig Kløverparken. Det er vigtigt, at en placering langs Kraftværkshalvøen overvejes.

Og hvorfor netop Amager? Man kunne også undersøge muligheden for at placere renseanlægget i Skudeløbet ved Svanemøllebugten.

Tiden kalder på mindre anlæg og lokale løsninger
I lokaludvalget mener vi, at det bør overvejes, om tiden er løbet fra meget store, centraliserede projekter for spildevandshåndtering.

Transmissionsomkostningerne medfører en række stordriftsulemper, når spildevandet sendes mange kilometer på tværs af Storkøbenhavn.

Eksempelvis har Tårnby Kommune et lokalt anlæg, der håndterer både husholdningernes og hele lufthavnens spildevand. Hillerød har ligeledes et lokalt anlæg, der lever op til de højeste miljøkrav (MBNDK).

Vi opfordrer derfor til, at alternative og mere lokale løsninger undersøges grundigt.

Økonomi: Hvem bør betale for flytning af udløbskanaler
I rapporten anføres det, at en flytning af Refshaleøens anlæg til Prøvestenskanalen er billigere – ca. 1,8 mia. kr. – end en udbygning og opgradering af Refshaleøens anlæg (side 82).

Dette skal dog ses i lyset af, at rapporten forudsætter, at det er BIOFOS' forbrugere, der skal betale for flytning af eksisterende udløbskanaler fra Refshaleøens anlæg i forbindelse med By & Havns anlæg af Lynetteholm.

Denne udgift bør i forvejen afholdes af By & Havn/Lynetteholm, idet der anlægges en ø oven på et område, hvor Refshaleøens anlæg har gældende tilladelser.

Det samme gælder Sund & Bælts udgifter i forbindelse med den østlige tunnel, som ligeledes medfører behov for flytning af udløbskanaler, og hvor betalingsspørgsmålet derfor bør genovervejes.

Alt i alt bør BIOFOS' jurister og bestyrelse revurdere spørgsmålet om den forudsatte betalingsordning på ny.

Anbefaling
Vi opfordrer således til, at kommunerne udarbejder en alternativ plan for spildevandshåndtering med større fokus på lokale løsninger og at man forhandler alternative betalingsløsninger med By & Havn og Sund & Bælt om flytning af udløbskanaler i Øresund.

Borgerdialog og inddragelse af lokaludvalg
Det fremgår af https://biofos.dk/fremtidens-renseanlaeg, at beslutningen om placering af et nyt renseanlæg forventes truffet inden udgangen af 2026**.**

Det er en vigtig beslutning for hovedstadsområdet og i særdeleshed for de lokalområder, som beslutningen vedrører. Der er tilsyneladende ikke lagt op til borgerdialog om sagen. Imidlertid er det afgørende, at planerne for renseanlæggets fremtid gøres til genstand for en grundig offentlig høringsproces.

Christianshavns Lokaludvalg beder derfor BOIFOS om at foreståborgerdialog om sagen, ligesom vi har en forventning om, at berørte lokaludvalg høres, så beslutningen træffes på et kvalificeret grundlag.

I det hele taget er det vigtigt med transparens og offentlighed om den fremtidige placering af renseanlægget.

Invitation
Som det fremgår, har Christianshavns Lokaludvalg stor interesse i den fremtidige placering af et renseanlæg.

Lokaludvalget vil derfor invitere BIOFOS og HOFOR, som er majoritetsejer af BIOFOS, til at komme til lokaludvalgets møde den 25. februar 2026 kl. 18.30 til at holde et oplæg om fremtidsperspektiver for rensningsanlæg i hovedstaden mv.

Mødet holdes i Beboerhuset, Dronningensgade 34.

Med venlig hilsen

Asbjørn Kaasgaard,
forperson for Christianshavns Lokaludvalg

Kopi sendt til
- Københavns Borgerrepræsentation
- Lokaludvalgene i Københavns Kommune

BIOFOS A/S Refshalevej 250 DK-1432 København K
post@biofos.dk www.biofos.dk
Tlf: +45 32 57 32 32 CVR nr. 25 60 19 20

03.11.2026
BHS

Samlet overblik over eksterne aktiviteter i forbindelse med bestyrelsens principbeslutning

Fra bestyrelsesmødet den 18. september frem til bestyrelsens principbeslutning har der med henblik på at kvalificere beslutningsoplægget og inddrage ejere, borgere og andre aktørers perspektiver været afholdt en række møder med forskellige aktører. Et overblik over disse aktiviteter følger nedenfor.

Dato	**Aktør/aktivitet**
08.09	Københavns Kommune, ØKF
24.09	Christianshavns- og Indre Bys Lokaludvalg
28.09	Gladsaxe, KMU
06.10	Rødovre, BT
19.10	Hvidovre ØU
21.10	Brøndby, GOM
22.10	Borgermøde
26.10	Herlev, MKT
26.10	Ballerup, KB
29.10	Amager Øst Lokaludvalg
02.11	Frederiksberg, Magistraten